

همه چیز درباره‌ی بانکداری باز

بانکداری باز با نگاهی باز

پیشرفت و توسعه فناوری و رقابت کسب‌وکارها در راستای جذب و رضایت‌مندی مشتری باعث شد تا صنعت بانکداری دنیا از حالت سنتی سابق خود خارج شود و به سمت روش‌های نوین و جدیدی همچون بانکداری باز حرکت کند. در کشور ما نیز بانک‌ها در تلاش هستند تا این مکانیزم جدید را جایگزین حالت پیشین کنند. یکی از بانک‌های پیشرو در این زمینه، بانک «پاسارگاد» است که در سال‌های اخیر، با تکیه بر رویکرد باز، زیرساخت خود را از طریق API در اختیار کسب‌وکارها قرار داده است و امروز از طریق پلتفرم پادیوم، گسترش این رویکرد و توانمندسازی کسب‌وکارها در حوزه‌ی مالی را در برنامه‌ی خود دارد. در بانکداری باز، دیگر ارائه خدمات بانکی محدود و در انحصار بانک نیست و در واقع بانک‌ها به عنوان بستری برای انجام امور بانکی فعالیت می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع بانکداری باز مبحثی گسترده و نسبتاً جدید در کشور ما محسوب می‌شود و هنوز بخشی از کاربران با این مفهوم آشنا نیستند، در این شماره از ماهنامه‌ی پادیوم بیشتر به ماهیت بانکداری باز و علت محبوبیتش در دنیا می‌پردازیم.

تاریخچه

به نقل از پایگاه تحلیلی خبری بانک و صنعت، ایده‌ی بانکداری باز به شکل امروزی اولین بار در سال ۲۰۰۷ مطرح شد. در آن سال بحران اقتصادی آمریکا و ورشکستگی بانک‌ها سبب شد تا مردم نسبت به بانک‌ها بی‌اعتماد شوند. شرکت‌های مرتبط با حوزه فناوری از جمله مایکروسافت و فیس‌بوک سعی در جلب اعتماد مردم و افزایش کاربران خود داشتند که همین موضوع زمینه‌ساز ایجاد بانکداری مدرن شد. با گذشت زمان و با ظهور فین‌تک‌ها، حوزه‌های مالی با حوزه‌های فناوری پیوند عمیقی خوردند.

«بانکداری باز» (Open Banking) چیست؟

بانکداری باز در واقع همان اشتراک‌گذاری اطلاعات مالی (داده‌های پرداخت و مشتریان) به صورت الکترونیکی و ایمن با شخص ثالث است. در این نوع بانکداری با استفاده از API‌ها تحت شرایطی خاص و در صورت رضایت مشتری می‌توان به داده‌هایی نظیر نوع حساب، نام دارنده حساب و... دسترسی پیدا کرد. با استفاده از این داده‌ها محصولاتی جدید و کاربردی ساخته می‌شود که رضایت مشتریان را نیز در بر خواهد داشت.

رابط کاربردی برنامه‌نویسی (API)، زبان مشترکی بین نرم‌افزارهای مختلف است که باعث می‌شود دو ماشین (اشخاص ثالث مانند توسعه‌دهندگان و کسب‌وکارهای آنلاین و سیستم‌های مالی و بانکی) با یکدیگر صحبت کنند و انتقال داده صورت بگیرد. بر اساس دستورالعمل‌ها و استانداردهای تعریف شده بانکداری باز، با استفاده از API‌ها، توسعه‌دهندگان می‌توانند اپلیکیشن‌ها و وب‌سایت‌های خود را حول خدمات موسسات مالی و بانک‌ها پیاده‌سازی کنند.

به صورت خلاصه بانکداری باز را می‌توان اینطور تعریف کرد:

(آنلاین + موبایل + خودپرداز = بانکداری دیجیتال)

+ دسترسی به API = بانکداری باز

بانکداری باز انحصار خدمات مالی را می‌شکند و راه را برای ورود بازیگران بیشتری به این حوزه باز می‌کند. این اقدامات خود سبب افزایش رقابت و در نتیجه توسعه کیفیت خدمات و محصولات این حوزه برای مشتریان است.

این نوع بانکداری تجربه‌ی بهینه‌تری را برای مشتریان به ارمغان می‌آورد و می‌تواند در صنعت بانکداری تحول ایجاد کند.

امنیت داده‌ها در بانکداری باز چگونه تامین می‌شود؟

حفظ امنیت در مدیریت API بسیار مهم است، اما این مورد در زمینه API‌های بانکداری چندین برابر اهمیت و حساسیت دارد. برای همین بانک‌ها و موسسات مالی عموماً تلاش بیشتری برای حفظ این داده‌ها انجام می‌دهند. از جمله اقدامات موثر در این راستا، استفاده از ساز و کارهایی مانند احراز هویت مشتری و مدیریت رضایت او است. باید در نظر داشت که هویت‌سنجی و کنترل دسترسی، دو رکن اساسی در بانکداری باز هستند و سهل‌انگاری در امنیت این فرآیندها، پیامدهای قابل توجهی برای بانک‌ها، کاربران و کسب‌وکارها خواهد داشت.

آیا استاندارد برای بررسی سطوح امنیت در بانکداری باز وجود دارد؟

بله قطعاً باید استانداردهای خاصی برای افزایش ضریب امنیت در بانکداری باز وجود داشته باشد.

API‌های حوزه بانکداری باید از پروتکل‌های خاصی پیروی کنند. این استانداردها برای تمامی کشورها یکسان نیستند و مطابق با پروتکل‌های همان منطقه ایجاد می‌شوند. به عنوان مثال اروپا از پروتکل PSD۲ استفاده می‌کند که با سایر مناطق جهان متفاوت است. بررسی این استانداردهای نظارتی به علت پیچیدگی‌ها و چالش‌های مرتبط با حوزه فناوری و API‌ها زمان زیادی را می‌طلبد. با این حال، از این موضوع می‌توان درس‌های مختلفی در راستای کمک به بانک‌ها برای استفاده بهتر از فناوری و API‌ها برای بهبود روند فعالیت‌هایشان گرفت.

چرا رابط کاربری برنامه‌نویسی (API) بانکداری باز مهم هستند؟

API‌ها (رابط کاربری برنامه‌نویسی) از اهمیت بالایی برخوردار هستند زیرا :

- روال اتصال را به شیوه‌ای سریع، آسان، ارزان و ایمن میسر می‌کنند.
- اجازه می‌دهند برنامه‌های کامپیوتری با هم ارتباط برقرار کنند.
- به موسسات مالی این امکان را می‌دهند زیرساخت‌های خود را توسعه داده و آن‌ها را با فناوری‌های نو به‌روزرسانی کنند.
- محصولات و سیستم توزیع را گسترش داده و با فراهم آوردن پشتیبانی بهتر رضایت مشتریان را افزایش دهند.
- به موسسات کمک می‌کنند در دنیای رقابت به رشد خود ادامه دهند.

چرا بانکداری باز محبوب است؟

بزرگترین مزیت بانکداری باز نسبت به بانکداری سنتی ارائه خدمات مالی شخصی‌سازی‌شده به افراد است که امکان آن‌ها در گذشته

پادیوم، یک بازارچه API و خدمات دیجیتال و متعلق به گروه فناپ است که می‌کوشد با ارائه خدمات و راهکارهای دیجیتالی در محیطی شفاف و چابک، گامی در راستای توانمندسازی اکوسیستم دیجیتال ایران بردارد. این ماهنامه با هدف توسعه گفت‌وگوهای دیجیتال و بانکداری باز منتشر می‌شود. کلیه حقوق این خبرنامه متعلق به پادیوم بوده و نقل مطالب آن تنها با ذکر منبع مجاز است.

وجود نداشت. به کمک این خدمات، مشتریان و کسب‌وکارها می‌توانند امور مالی خود را مدیریت کنند. به‌عنوان مثال، فین‌تک‌ها از این طریق امکانات مختلفی نظیر وام‌های خرد، درگاه‌های پرداخت آسان، کیف‌های الکترونیک و... به افراد ارائه می‌دهند؛ رشد سریع فین‌تک‌ها سبب شد بانک‌ها برای عقب نماندن از سرعت فناوری به تکاپو بیاقتند و سیاست‌های بانکداری باز را مطابق با آخرین تغییرات دنیا بروز کنند. بنابراین، این مسئله به نوبه خود مشارکت بین بانک‌ها و فین‌تک‌ها را تقویت می‌کند. بانکداری باز هسته‌ی اولیه نوآوری برای دو صنعت بانکداری و فین‌تک است که اجازه‌ی رشد فناوری‌های جدید و همچنین بازنویسی نحوه استفاده از خدمات مالی را می‌دهد. از دیگر مزایای بانکداری باز می‌توان خارج شدن خدمات مالی از انحصار بانک‌ها، یکپارچه و متمرکز شدن خدمات بانکی و امنیت بالا نیز اشاره کرد.

بانکداری باز به موسسات مالی و بانکی این امکان را می‌دهد که بستری امن و قانونی برای مبادلات اقتصادی مشتریان خود فراهم کنند، ضمن همکاری با سایر کسب‌وکارها به درآمد بیشتری برسند، هزینه‌های خود را کاهش دهند و محصولات و مدل‌های کسب‌وکاری نوآورانه به بازار عرضه کنند. ممکن است شما هم از قبل، از سرویس‌های بانکداری باز استفاده کرده باشید. به عنوان مثال، ابزارهای مدیریت مالی شخصی‌سازی شده، با استفاده از اطلاعات بانکی هر فرد، می‌توانند در پیگیری هزینه‌ها و رسیدن به هدف مشخصی از صرفه‌جویی‌ها به او کمک کنند. مشاوره سرمایه‌گذاری سهام نیز از جمله همین سرویس‌ها است.

چه سرویس‌هایی در بانکداری باز ارائه می‌شود؟

برخی از سرویس‌های ارائه شده در بانکداری باز به شرح زیر هستند.

- دریافت صورتحساب
- اعتبار سنجی شماره حساب، شماره شبا و شماره کارت
- انتقال وجه داخلی
- انتقال وجه بین بانکی (ساتنا/پایا)
- تراکنش گروهی
- لیست چک‌های واگذار شده به حساب
- خدمات چک صیادی نظیر استعلام، ثبت، دریافت و
- تبدیل شماره حساب به شماره شبا
- دریافت صورتحساب دستگاه پایانه فروش
- دریافت مانده حساب
- اعتبارسنجی مقصد گروهی
- لیست درخواست‌های گروهی
- کارت به کارت
- انتقال وجه حساب به کارت
- پرداخت قبض
- صورت حساب تلفیقی پایانه فروش و حساب بانکی
- مدیریت ذینفع

آموزش؛ رکن اصلی

برای رواج استفاده از بانکداری باز، قبل از هر چیزی باید به مشتریان آموزش درست داده شود. مشتریان بسیاری هنوز از اشتراک‌گذاری داده‌هایشان با ارائه‌دهندگان شخص ثالث اجتناب می‌کنند. علت تعلل آن‌ها، عدم آگاهی و نداشتن اطلاعات دقیق در رابطه با این موضوع است. موسسات مالی و بانک‌ها باید در طول تحول دیجیتال خود، خلاقانه و انعطاف‌پذیر عمل کنند تا بتوانند مردم را همگام با خود پیش ببرند.

بانکداری باز در ایران

به دلیل شکل‌گیری فضای رقابتی در حوزه‌ی فین‌تک، بانک‌ها تصمیم گرفتند جای پای خود را در این حوزه مستحکم کنند تا از این طریق بتوانند ارتباط عمیق‌تری با شبکه کسب‌وکارهای فین‌تک داشته باشند. نوآوری‌های بانکداری باز نقش بسیار مهمی را در رشد و بالندگی بانک‌ها ایفا می‌کند و به آن‌ها اجازه روبه‌رو شدن با چالش‌های پیش رو را می‌دهد. همین امر سبب افزایش تعداد مشتریان و بهبود کیفیت خدمات مالی به آن‌ها می‌شود. با این‌که سال‌ها از طرح موضوع بانکداری باز در برخی از کشورها می‌گذرد اما این موضوع در ایران هنوز موضوعی جدید به حساب می‌آید. البته با وجود برخی محدودیت‌ها، بانک‌های متعددی به این زمینه ورود کرده‌اند و گام‌های قابل توجهی برداشته‌اند. شکل‌گیری پلتفرم‌هایی نظیر فرايوم، فینوتک و پادیوم، گواهی بر این تحول در زیست‌بوم مالی ایران است.

پادیوم؛ اهرم قدرتمند «پاسارگاد»

در ایران بانک پاسارگاد به عنوان یک بانک ایرانی پیشرو با ارائه API‌های متنوع و گوناگون مالی و بانکی و ایجاد پلتفرم بانکداری باز پادیوم، گام مهمی را در این عرصه برداشته است. پادیوم که اکنون به عنوان محور اصلی در سیاست بانکداری باز بانک پاسارگاد فعالیت می‌کند، همواره سعی دارد با ارائه خدمات مطلوب‌تری در بازارچه‌ی API خود، بازوی محکم‌تر و قوی‌تری بانک پاسارگاد در بحث بانکداری باز باشد.

شما می‌توانید برای کسب اطلاعات بیشتر درباره‌ی سرویس‌های مختلف پادیوم و گرفتن مشاوره برای دریافت خدمات API از این بازارچه به سایت [پادیوم](#) مراجعه کنید و یا با شماره ۰۲۱۸۹۵۱۸۹۸۹ تماس بگیرید.

شناسنامه

تولیدشده در گروه کسب‌وکار پادیوم، گروه شرکت‌های فناپ، تهران، اسفند ماه ۱۴۰۰
تلفن تماس: ۰۲۱۸۹۵۱۸۹۸۹ | Info@podium.ir
پست الکترونیک: Info@podium.ir
نشانی: تهران، پردیس، پارک فناوری پردیس، بلوار نوآوری ۱۲، پلاک ۱۲۳
کد پستی: ۱۶۵۴۱۲۰۸۴۰
مدیر خبرنامه: رضا دهقان
هیأت تحریریه: مهدی ملکی‌فر، ثمنین رادفر، رضا دهقان، نیلوفر نجیب‌نیا، صفحه‌آرایی: سعیده شیخ‌الاسلام